SAHLGRENSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET
VGR

Kvinnosjukvård
Verksamhet Obstetrik

Lathund
2025-04-04
Innehållsansvarig: Annika Simson,
Barnmorska

Amningsstatus

Amningsstatus är en lathund för både vårdpersonal och föräldrar för att utvärdera mammans upplevelse av sin amning. Det fokuserar på hennes subjektiva upplevelse. Verktyget ska användas för att utvärdera både fungerande och problematisk amning samt för att identifiera ev. problem.

1. Barnets tag om bröstet
2. Mors känsla vid amning, använd gärna VAS
3. Barnets sugkraft
4. Barnets sugmönster
5. Bröstvårtans form efter amning

1. Barnets tag om bröstet – gapar stort (som att "bita" i ett äpple), eller litet gap bara om bröstvårtan?

Vanliga orsaker till att barnet tar ett för litet tag om bröstet:

Barnet är för långt ifrån bröstet, barnets haka har ingen kontakt med bröstet, barnets tag om bröstet har skett för tidigt innan barnet har gjort tillräckliga slicka- och sökrörelser.

Förslag på vad du kan göra:

Hud mot hudkontakt stimulerar amningsbeteendet. En bakåtlutande ställning hos mamman gör att barnet kommer riktigt nära (utnyttjar tyngdlagen). Låt barnet slicka och söka tills tungan syns på läppen och barnet gapar riktigt stort. Är barnet för snabb, låt barnet ligga en bit ovanför bröstet men med hakan tätt mot bröstet så kan barnet söka sig till bröstvårtan. Vid sittande upprätt amningsställning är det en fördel att rikta bröstvårtan upp mot barnets överläpp/näsa. Ett fast stöd med en hand bakom barnets skuldror underlättar för att barnets haka ska komma tätt intill.

2. Känslan vid amning – smärtsamt först och släpper efter en kort stund eller smärtsamt hela amningen?

Vanligaste orsaken vid ihållande smärtsam amning:

Barnet har ett för litet tag om bröstet så att bröstvårtan kläms.

Förslag på vad du kan göra:

Om ihållande smärta, se punkt 1. Viktigt att barnets haka ligger mycket tätt intill bröstet. Låt barnet ta ett nytt tag och låt barnet slicka och söka tills barnet gapar stort. Pröva gärna andra amningsställningar, ta vid behov smärtlindrande läkemedel.

3. Barnets sugkraft – känns kraftfullt eller som småsugande och "snuttande"? Vanliga orsaker om inte kraftfullt sugande:

Barnet kan ha för litet tag om bröstet. Barnets haka har ingen kontakt med mammas bröst. Mammans utdrivningsreflex av bröstmjölken har inte kommit i gång. Amningssmärta gör det svårare för mjölken att komma ut. Barnet kan vara mätt. Barnet har fått tillägg.

Förslag på vad du kan göra: Se punkt 1. Om det gör ont se punkt 2. Om barnet får tillmatning utvärdera mängden med barnmorska/läkare.

4. Barnets sugmönster – är ett rytmiskt sugmönster med korta pauser där sugandet blir större och djupare efter någon minut, eller ett frenetiskt sugande utan pauser, eller där barnet tar tag och släpper upprepade gånger, skriker eller somnar på en gång?

Vanligaste orsaken om barnet inte ett rytmiskt mönster:

Utdrivningsreflexen av mjölken har inte kommit i gång. Det kan ta olika lång tid innan mjölken börjar rinna.

Förslag på vad du kan göra:

- hitta en bekvämare amningsställning
- avslappningsövningar/tänka på något avslappnande
- be partner massera axlar/fötter
- ge något att dricka/äta
- ge smärtstillande läkemedel vid behov

5. Bröstvårtans form efter amning – är opåverkad, något utdragen eller klämd?

Vanligaste orsaken om bröstvårtan är ihopklämd:

Barnet har haft ett för litet tag om bröstet. Detta ger smärta och obehag vid amning och ökar risken för sår på bröstvårtan. Utdrivningen av mjölken kan påverkas.

Förslag på vad du kan göra: Se förslag under punkt 1.